V. XIZMATLAR

Iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri bo‘lgan xizmatlar sohasining ahamiyati juda ulkan va dolzarb hisoblanadi. Ishlab chiqarish jarayonlarining tobora murakkablashib borayotganligi, bozorni kunlik va individual talablarga mos iste’mol mollari bilan to‘ldirish, innovatsion rivojlanishning jadal o‘sishi jamiyat hayotining yangilanishiga olib keladi. Bu axborot, moliya, transport, sug‘urta va boshqa turdagi xizmatlarsiz amalga oshmaydi.

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, 34732 ta faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlardan, xizmatlar sohasida 21970 ta korxona va tashkilotlar jalb qilingan.

2023- yil 1- iyul holatiga korxona va tashkilotlarning umumiy sonida xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi, %
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)

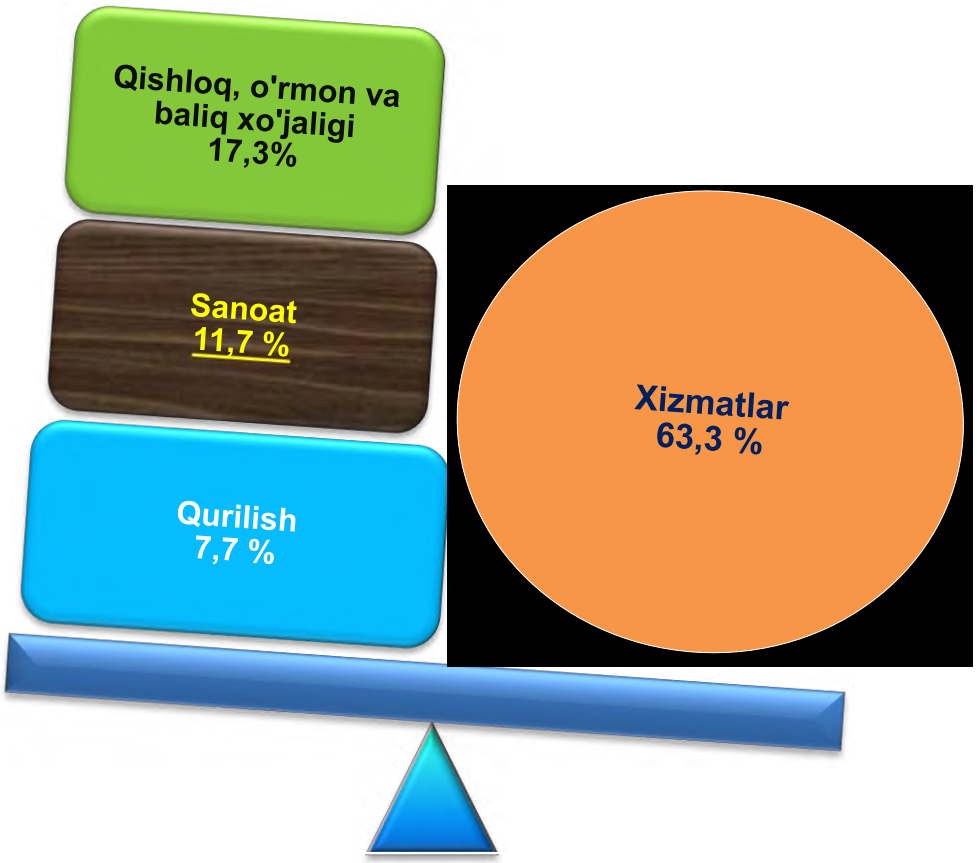

Xizmat ko‘rsatuvchi tashkilotlar va korxonalar umumiy sonining 17090 ta korxona va tashkilotlar kichik biznes subyektlarini tashkil etadi. 2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, ularning ulushi 57,5 % ni tashkil etdi.

2023- yil 1- iyul holatiga xizmatlar sohasiga jalb qilingan, kichik korxona va mikrofirmalarning ulushi, %

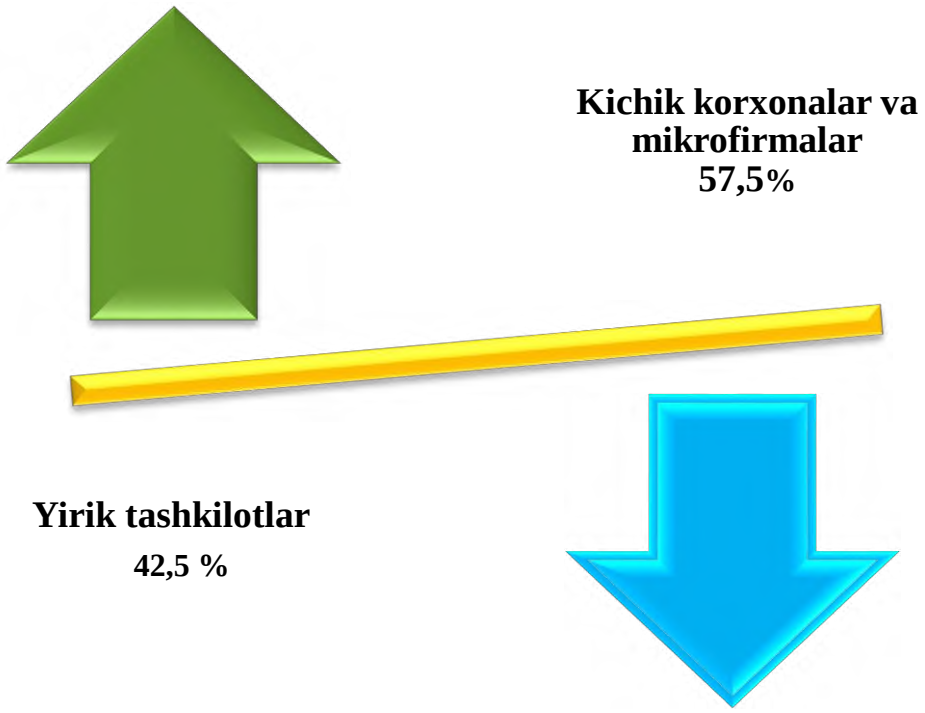

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar tarkibida savdo faoliyati bilan shug‘ullanuvchi korxona va tashkilotlar ulushi (48,5 %) yuqori.

Yaqin va uzoq xorij mamlakatlar bilan, shuningdek turizm sohasida o‘zaro hamkorlikni rivojlantirish, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarini ko‘rsatuvchi korxonalar va tashkilotlar sonining o‘sishiga ta’sir ko‘rsatdi. Ularning ulushi 7,9 %ni tashkil etdi.

Tashish va saqlash faoliyati bilan shug‘ullanuvchi faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning xizmat ko‘rsatish sohasidagi korxona va tashkilotlar umumiy sonidagi ulushi 4,6 % ni tashkil etdi.

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida xizmat ko‘rsatuvchi faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi 3,6 %ni tashkil etdi.

Axborot va aloqa xizmatlari sohasida xizmatlar ko‘rsatuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 1,9 %ni tashkil etdi.

2023- yil 1- iyul holatiga xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha tarkibi, %

(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)

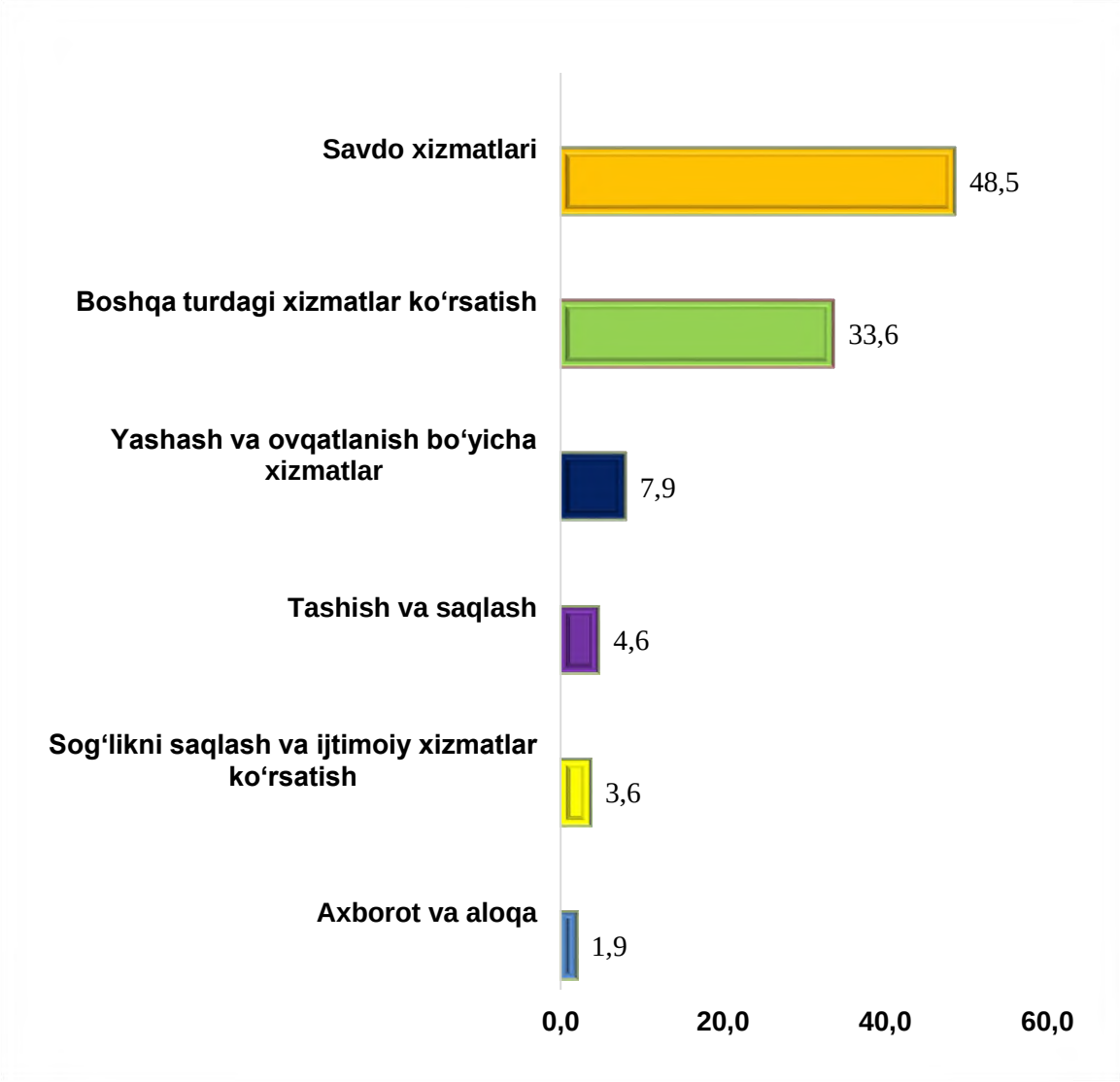

Dastlabki ma’lumotlarga ko‘ra, 2023- yil yanvar-iyun oylarida ko‘rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 8 913,6 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. O‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 108,0 % ni tashkil etdi.

Ko‘rsatilgan bozor xizmatlarning tarkibida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha taqsimlaganda savdo xizmatlariga (30,5 %), transport xizmatlariga (20,6 %), avtotransport xizmatlariga (19,9 %), moliyaviy xizmatlariga (17,4 %) yuqori ulushlar ketma-ketligi kuzatildi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida ko‘rsatilgan bozor xizmatlari tarkibi, %

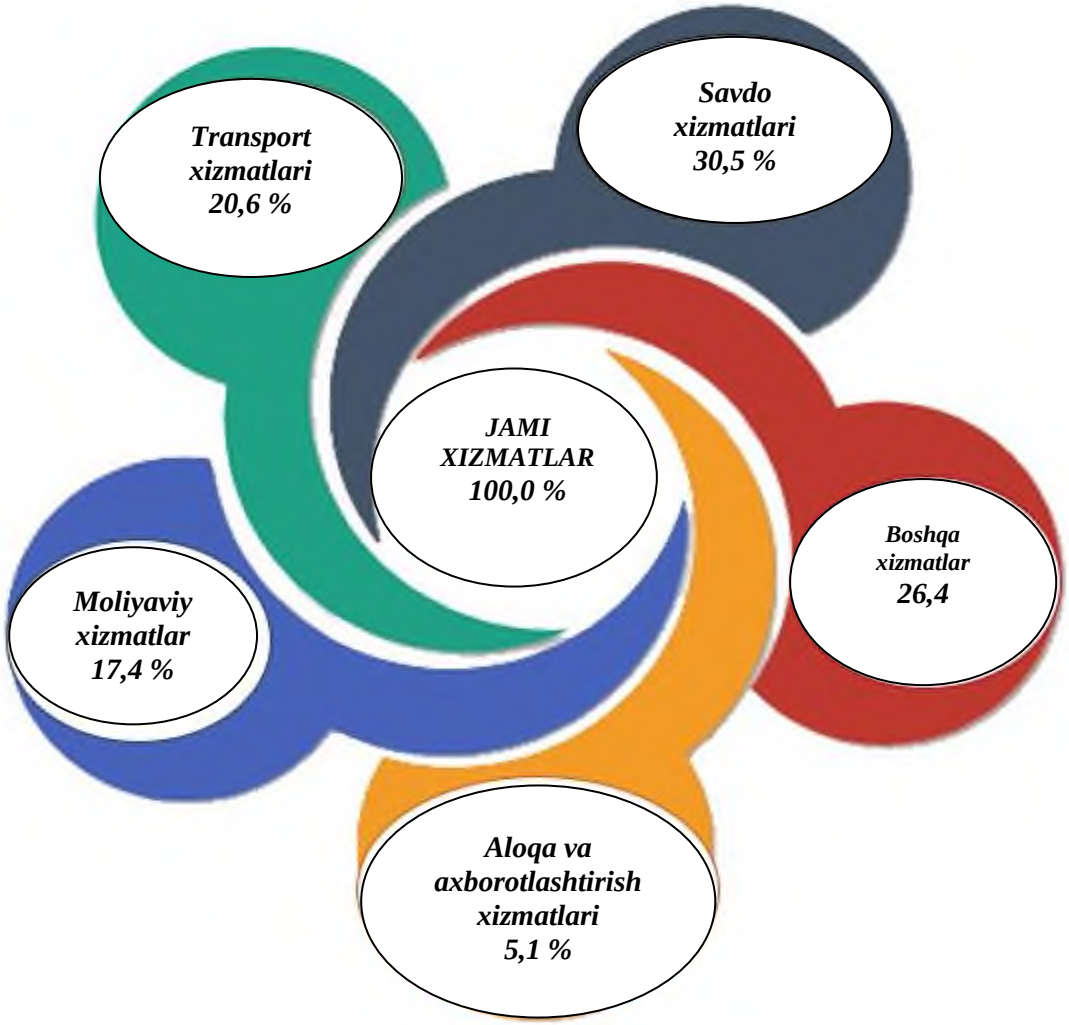

2023- yil yanvar-iyun oylarida ko‘rsatilgan bozor xizmatlari hajmi o‘tgan yilga nisbatan 1498,4 mlrd. so‘mga oshdi. Joriy yilning oldingi (2023- yil yanvar-mart oyiga) davriga nisbatan xizmatlar hajmi 4729,3 mlrd. so‘mga ko‘paydi

Joriy yilning yanvar-mart oyiga nisbatan ko‘rsatilgan bozor xizmatlari hajmining o‘sishiga savdo xizmatlari (1413,0 mlrd. so‘mga), transport xizmatlari (967,9 mlrd. so‘mga), avtotransport xizmatlar (930,9 mlrd. so‘mga), hamda Moliyaviy xizmatlar (793,1 mlrd. so‘mga) kabi xizmatlar hajmining oshishi asosiy omillardan biri hisoblanadi.

Ma’lumot uchun: 2022- yilning mos davrida moliyaviy xizmatlar – 1276,1 mlrd. so‘m, savdo xizmatlari – 2350,2 mlrd. so‘m, transport xizmatlari 1586,4 mlrd. so‘m va aloqa va axborot sohasidagi xizmatlar – 360,5 mlrd. so‘mni tashkil etgan.

2023- yil yanvar-iyun oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko‘rsatkichlari

	Hajmi, mlrd.so‘m	*O‘tgan yilga nisbatan o‘sish sur’ati, %*
Xizmatlar – jami	**8 913,6**	**108,0**
shu jumladan:		
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	452,5	123,6
moliyaviy xizmatlar	1 554,5	110,7
transport xizmatlari	1 839,6	101,3
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	1 774,8	103,7
yashash va ovqatlanish xizmatlari	287,4	109,5
savdo xizmatlari	2 720,5	103,6
ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlar	222,4	106,5
ta’lim sohasidagi xizmatlar	415,8	141,3
sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	127,7	107,3
ijara xizmatlari	187,1	95,7
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlar	298,6	105,9
shaxsiy xizmatlar	317,0	105,9
me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	131,9	127,5
boshqa xizmatlar	358,6	121,0

Eng yuqori o‘sish sur’atlari ta’lim sohasidagi xizmatlar 141,3 %, me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar 127,5 %, Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari 123,6 % qayd etildi.

Nisbatan pastroq o‘sish sur’atlari ijara xizmatlari 95,7 %, transport xizmatlari 101,3 % hamda savdo xizmatlari 103,6 % da kuzatildi.

Ko‘rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmining uchdan bir qismiga yaqini savdo xizmatlarini tashkil etdi. 2023- yil yanvar-iyun oylarida uning ulushi 30,5 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, eng yuqori ulushlarni transport xizmatlari 20,6 %, moliyaviy xizmatlar 17,4 % egallaydi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida savdo xizmatlari hajmi 2 720,5 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. Ko‘rsatilgan xizmatlar umumiy hajmidagi ulushi 30,5 % ni tashkil etdi.

O‘tgan yilning shu davriga nisbatan savdo xizmatlarining hajmi 370,3 mlrd. so‘mga oshdi.

Aholining daromadlari darajasining oshishi bilan iste’mol talabi va savdo aylanmasi o‘smoqda.

Savdo xizmatlari tarkibi ulushi, % da

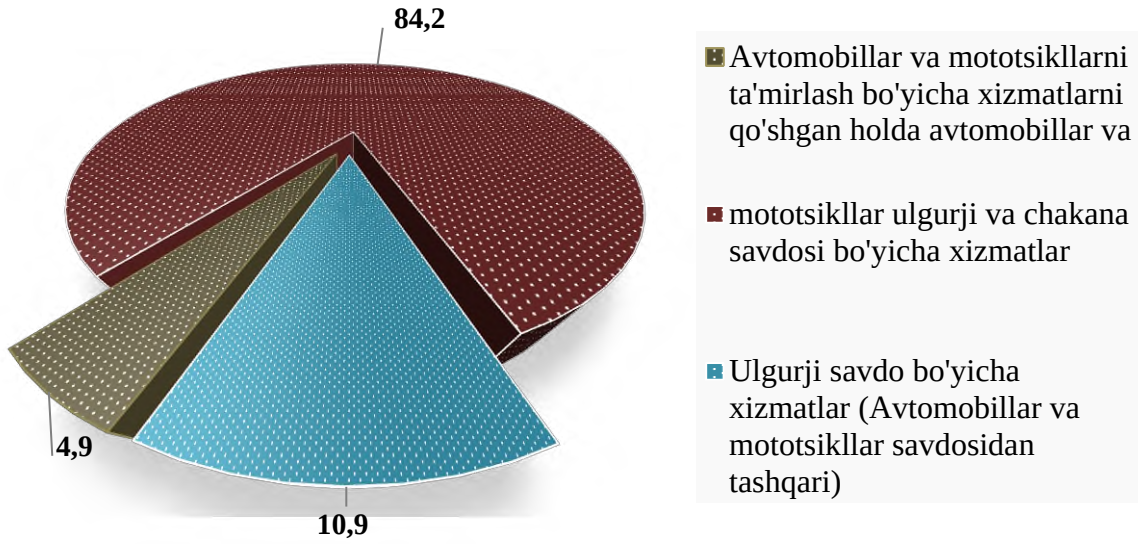

Savdo xizmatlari tarkibida avtomobillar va motosikllar savdosidan tashqari chakana savdo bo‘yicha xizmatlar katta salmoqqa ega.

2023- yil yanvar-iyun oylarida uning ulushi 84,2 % ni tashkil etdi. Ulgurji savdo bo‘yicha xizmatlarining (avtomobillar va motosikllar savdosidan tashqari) ulushi 10,9 % ga yetdi. Avtomobillar va motosikllarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlarni qo‘shgan holda avtomobillar va motosikllar ulgurji va chakana savdosi bo‘yicha xizmatlar umumiy savdo xizmatlari hajmida 4,9 % ni egallaydi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish fuqarolik jamiyatida va bozor iqtisodiyotida yuz beradigan jarayonlarga ijobiy ta’sir ko‘rsatish uchun zarur.

Hayotning ko‘pgina sohalarida AKT joriy etilishi va rivojlanishi jamiyat, hukumat va biznes bilan bog‘liq ko‘plab tashqi va ichki jarayonlarni soddalashtirish va tezlashtiradigan muhim element hisoblanadi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, %

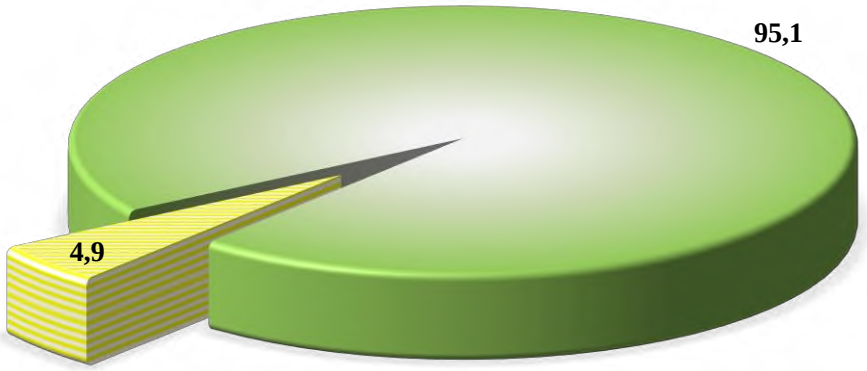

2023- yil yanvar-iyun oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 452,5 mlrd. so‘mni tashkil etdi. Oldingi davrga nisbatan o‘sishi 92,0 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet tarmog‘i, yo‘ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) katta qismni egallab, uning ulushi 95,1 % ni tashkil etadi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta’minlash bo‘yicha xizmatlar 91,4 % ulush bilan yetakchilik qilmoqda. Yashash bo‘yicha xizmatlar ulushi 8,6 % ga to‘g‘ri keladi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar tarkibi, %

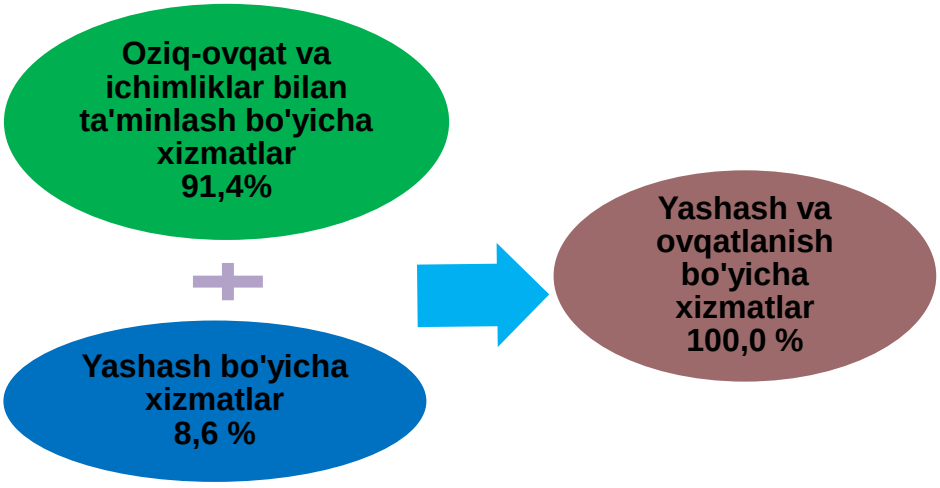

Valyuta siyosatini erkinlashtirish, istiqbolli investitsiya loyihalarini kreditlash ko‘lamini kengaytirish, shuningdek, moliyaviy tashkilotlar tomonidan innovatsion xizmatlar ko‘rsatish bo‘yicha amalga oshirilgan islohotlar moliyaviy xizmatlar hajmini oshishiga ta’sir ko‘rsatdi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida moliyaviy xizmatlar hajmi 1554,5 mlrd. so‘mga teng bo‘lib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘sish sur’ati esa 110,7 % ni tashkil etdi.

**2023- yil yanvar-iyun oylarida
moliyaviy xizmatlarning tarkibi, %**

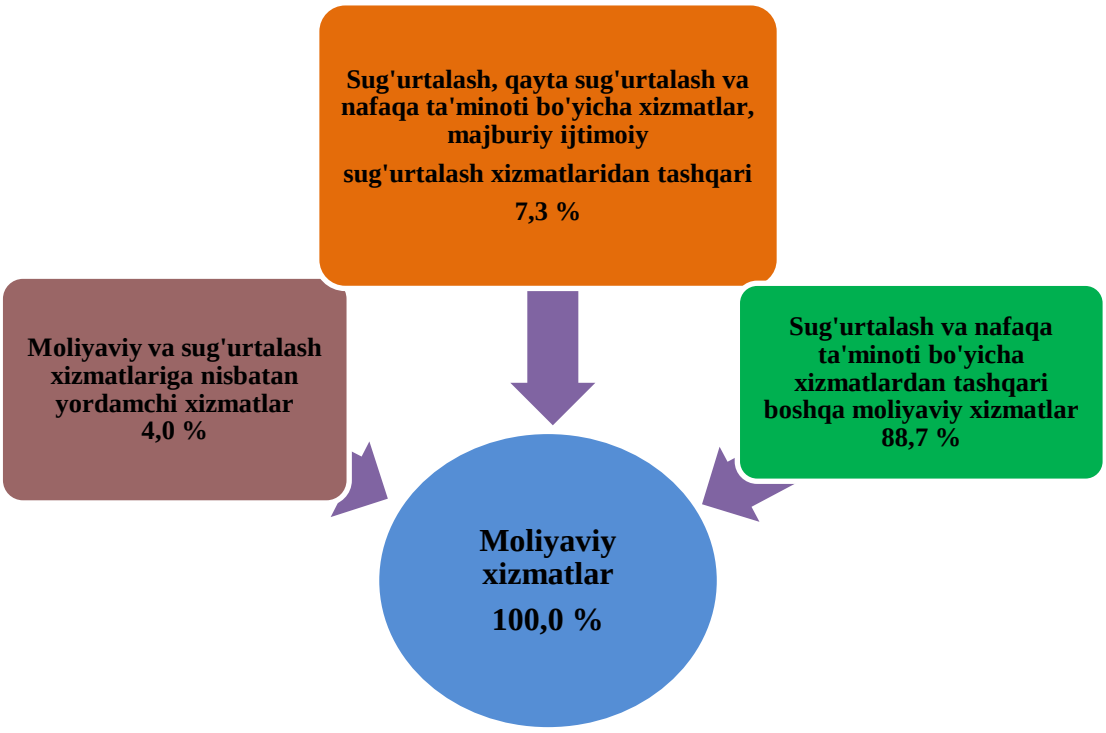

Moliyaviy xizmatlarning eng katta qismini pul-kredit sohasidagi vositachilik bo‘yicha xizmatlar (88,7 %) tashkil etadi.

Bugungi kunda o‘quv jarayonini sifatli va samaradorligini oshirishning muhim omili sifatida maktablarni zamonaviy avtomatlashtirilgan laboratoriya uskunalari, kompyuter texnikasi, darsliklar va yangi avlod darsliklari bilan ta’minlashga alohida e’tibor qaratilmoqda.

2023- yil yanvar-iyun oylarida ta’lim sohasidagi xizmatlar hajmi 415,8 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. O‘tgan yilga nisbatan o‘sish 141,3 % ni tashkil etdi.

Ushbu davrda yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmi 287,4 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. Ko‘rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarning ulushi 3,2 % ga yetdi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida hududlar bo‘yicha xizmatlar ishlab chiqarish hajmi

	Hajmi, mlrd. so‘m	*O’tgan yilga nisbatan o‘sish sur’ati, % da*
Qashqadaryo viloyati	**8 913,6**	**108,0**
Qarshi sh.	2 262,8	109,9
Shahrisabz sh.	385,9	109,7
G‘uzor	314,7	107,8
Dehqonobod	264,8	105,7
Qamashi	535,4	106,6
Qarshi	540,4	107,2
Koson	634,8	107,9
Kitob	618,0	108,1
Mirishkor	424,6	106,2
Muborak	582,0	106,1
Nishon	359,7	106,8
Kasbi	389,2	107,4
Ko‘kdala	135,7	105,4
Chiroqchi	402,6	106,6
Shahrisabz	561,7	107,4
Yakkabog‘	501,3	109,0

Hududlar o‘rtasida eng katta hajm Qarshi shahri (2262,8 mlrd. so‘m), Koson tumani (634,8 mlrd so‘m), Kitob (618,0 mlrd. so‘m), Muborak tuman (582,0 mlrd. so‘m) va Shahrisabz tuman (561,7 mlrd.so‘m) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Eng kam hajm Ko‘kdala (135,7 mlrd. so‘m), Dehqonobod (264,8 mlrd. so‘m), G‘uzor (314,7 mlrd. so‘m) va Nishon tumani (359,7 mlrd. so‘m) da kuzatilmoqda.

2023- yil yanvar-iyun oylarida hududlar bo‘yicha ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining o‘sish sur’ati, %

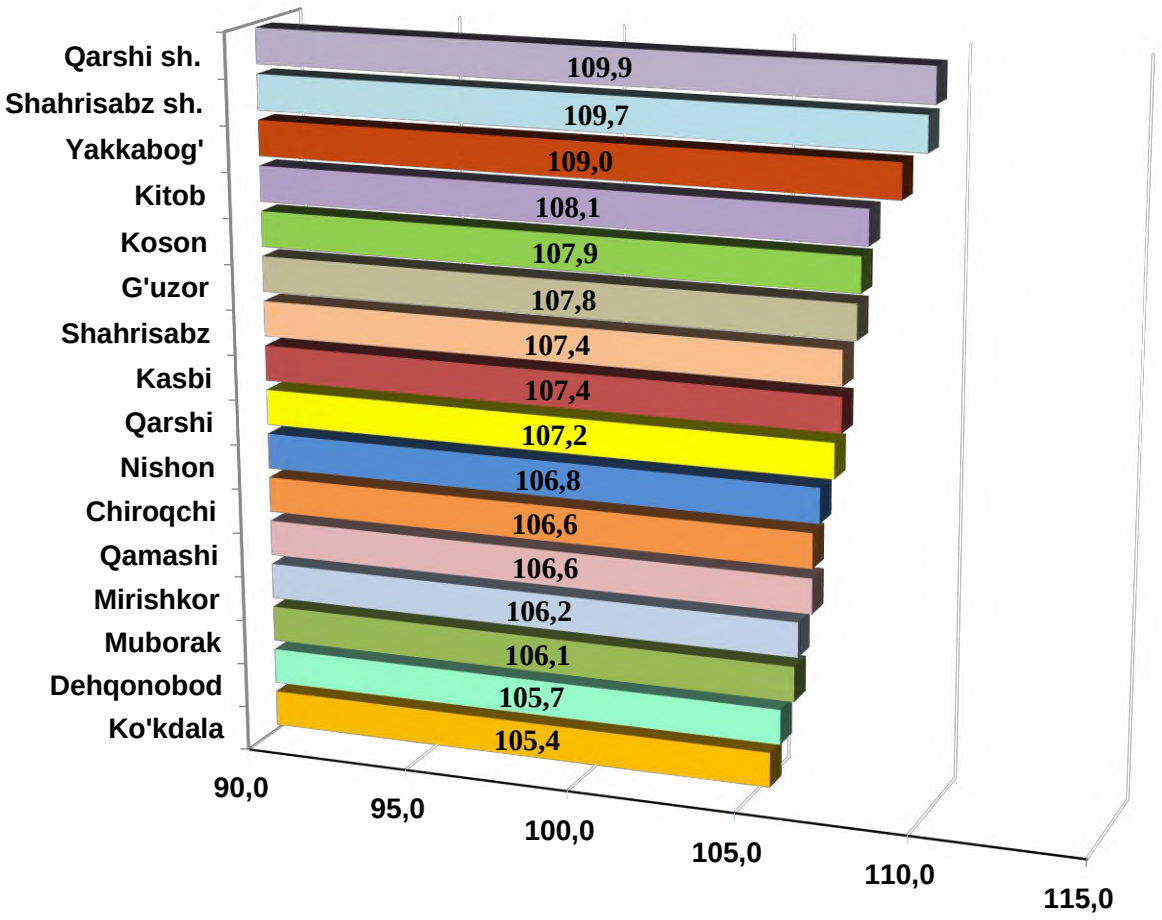

Yuqori o‘sish sur’atlari Qarshi shahar – 109,9 %, Shahrisabz shahar – 109,7 %, Yakkabog‘tumani – 109,0 % va Kitob tumani 108,1 % kuzatildi.

Zamonaviy O‘zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish istiqbollari milliy va mahalliy manfaatlarini hisobga olgan holda Respublikaning har bir iqtisodiy salohiyatida tuman va viloyatlarining barcha resurslaridan oqilona foydalanishiga bog‘liqdir.

2023- yil yanvar-iyun oylarida ko‘rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida hududlarning ulushi, %da

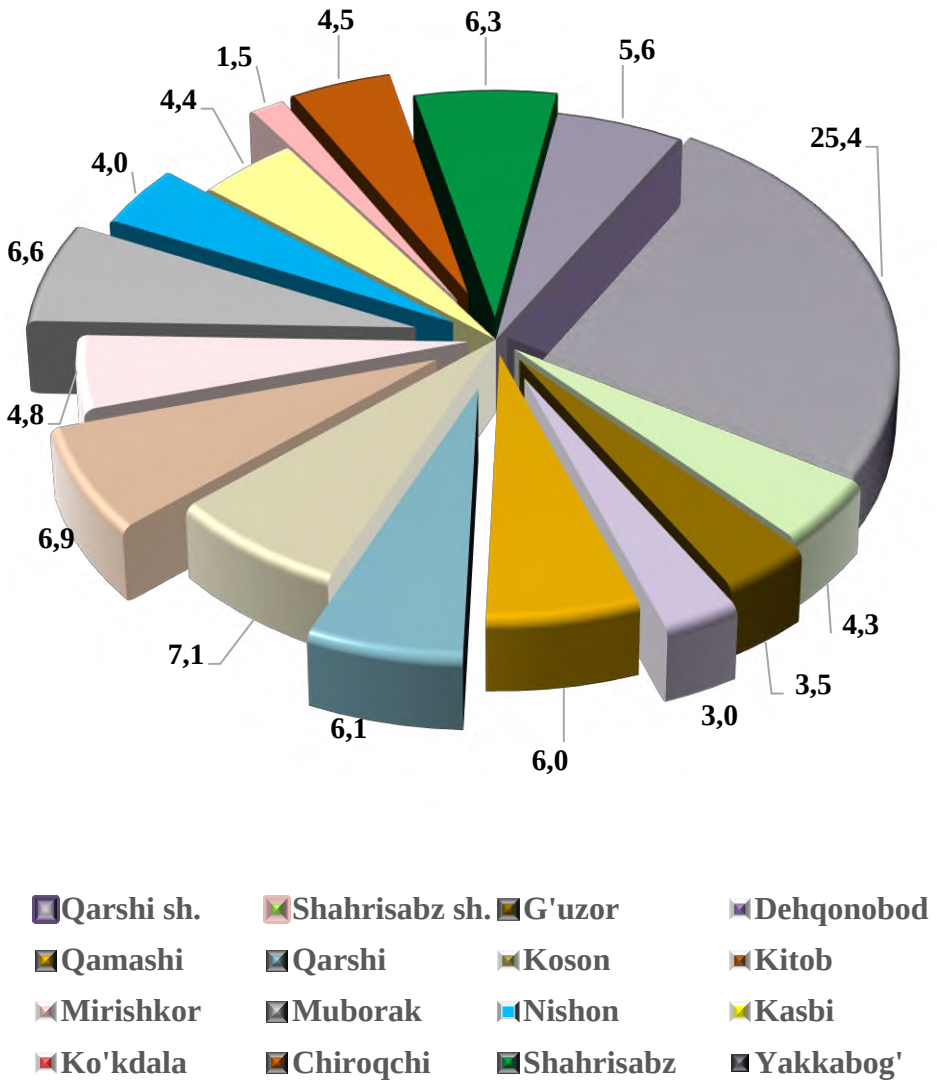

Hududlar o‘rtasida xizmatlar umumiy hajmida eng katta ulushni Qarshi shahri (25,4%), Koson tumani (7,1 %), Kitob tumani (6,9 %) va Muborak (6,6 %) tumanlari egallaydi.

Hududlar o‘rtasida eng kam ulush Ko‘kdala (1,5 %), Dehqonobod tumani (3,0 %) va G‘uzor (3,5 %) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Hududlar bo‘yicha aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi va o‘sish sur’ati
(2023- yil yanvar-iyun oylari uchun)

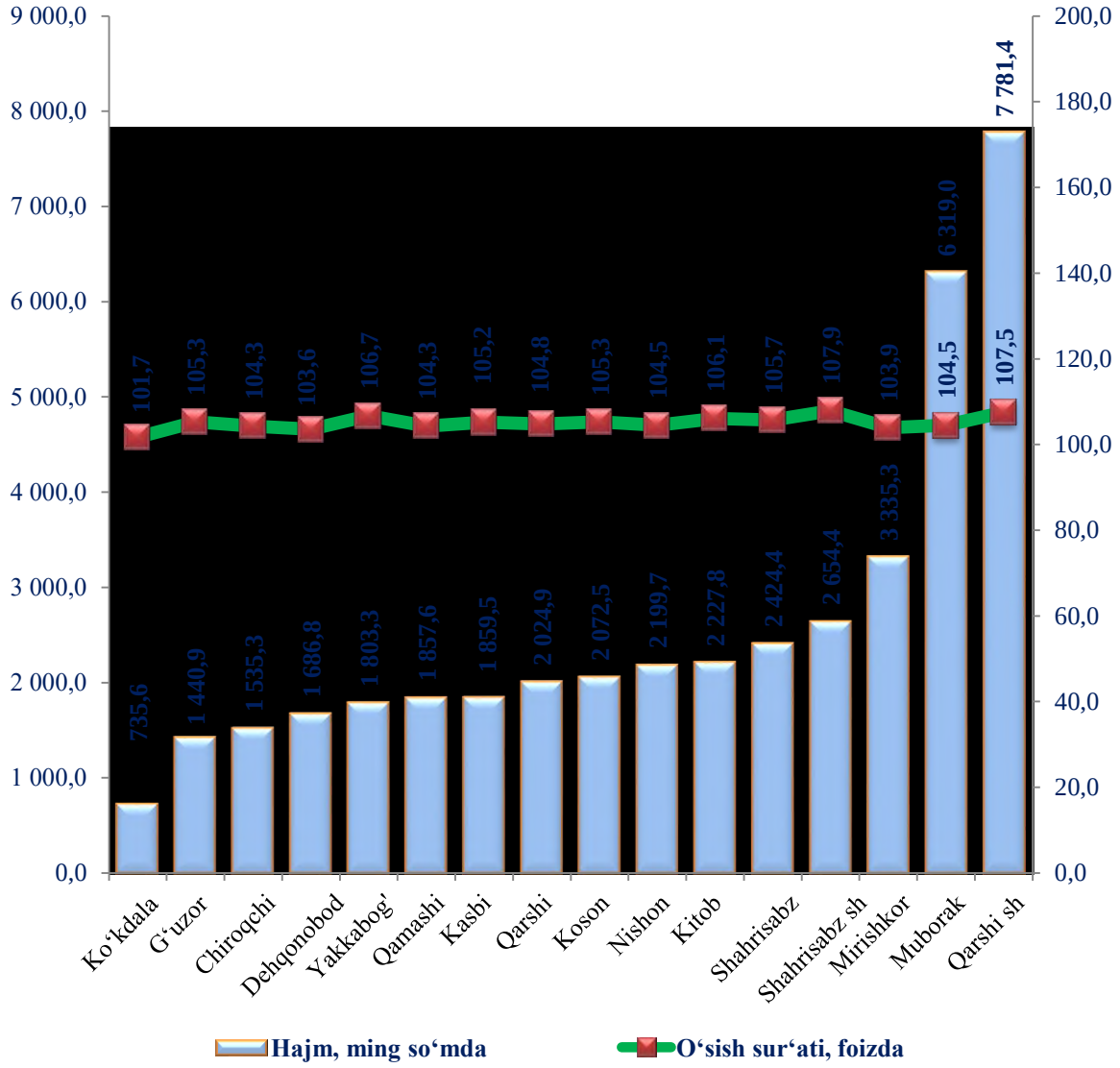

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlar hajmi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sishi kuzatilmoqda. 2022- yil yanvar-iyun oylariga nisbatan hajm 381,5 ming so‘mga oshib, 2547,5 ming so‘mga teng bo‘ldi.

Tumanlar orasida yuqori ko‘rsatkichga ega Qarshi shahrida 7781,4 ming so‘m, Muborak tumanida 6319,0 ming so‘mni tashkil etti.

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlarning eng yuqori o‘sish sur’atlari Shahrisabz tumanida (107,9 %), Qarshi shahrida (107,5 %) va Yakkabog‘ tumanida (106,7 %) kuzatildi.

Uncha yuqori bo‘lmagan o‘sish sur’atlari Ko‘kdala (101,7 %), Dehqonobod (103,6 %), Mirishkor (103,9 %) va Qamashi (104,3 %) tumanlarida qayd etildi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida shahar va tumanlar bo‘yicha savdo xizmatlari hajmi

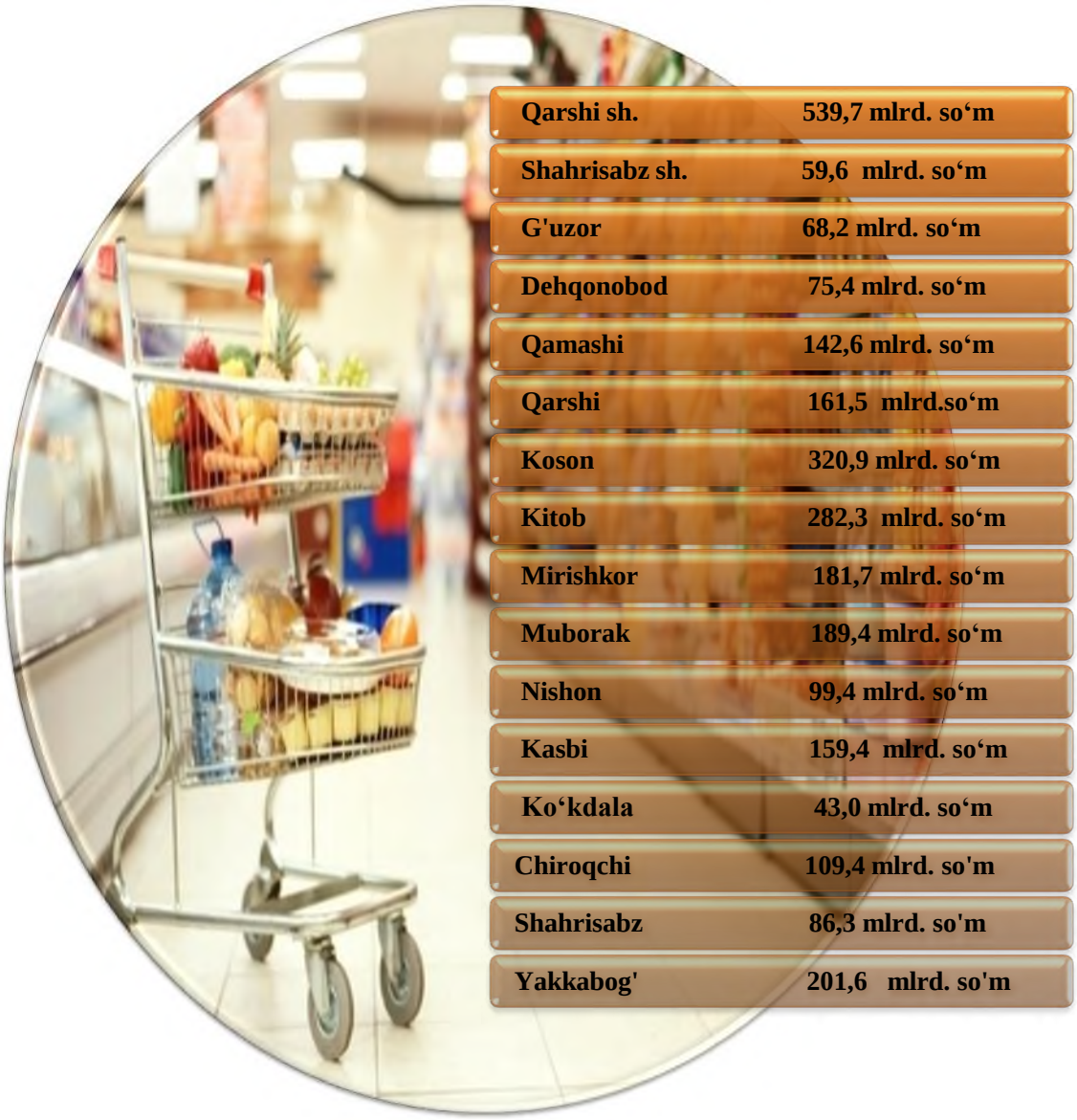

Qarshi sh.	539,7 mlrd. so‘m
Shahrisabz sh.	59,6 mlrd. so‘m
G'uzor	68,2 mlrd. so‘m
Dehqonobod	75,4 mlrd. so‘m
Qamashi	142,6 mlrd. so‘m
Qarshi	161,5 mlrd.so‘m
Koson	320,9 mlrd. so‘m
Kitob	282,3 mlrd. so‘m
Mirishkor	181,7 mlrd. so‘m
Muborak	189,4 mlrd. so‘m
Nishon	99,4 mlrd. so‘m
Kasbi	159,4 mlrd. so‘m
Ko‘kdala	43,0 mlrd. so‘m
Chiroqchi	109,4 mlrd. so'm
Shahrisabz	86,3 mlrd. so'm
Yakkabog'	201,6 mlrd. so'm

Savdo xizmatlari hajmi bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Qarshi shahrida (539,7 mlrd. so‘m), Koson (320,9 mlrd. so‘m) va Kitob (282,3 mlrd. so‘m) tumanlarida qayd etildi.

Savdo xizmatlari eng kichik ko‘rsatkich Ko‘kdala (43,0 mlrd. so‘m) tumanida qayd etildi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida savdo xizmatlari hajmi 2720,5 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘sish sur’ati 103,6 % ni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida shahar va tumanlar bo‘yicha savdo xizmatlarining o‘sish sur’ati, *% da*

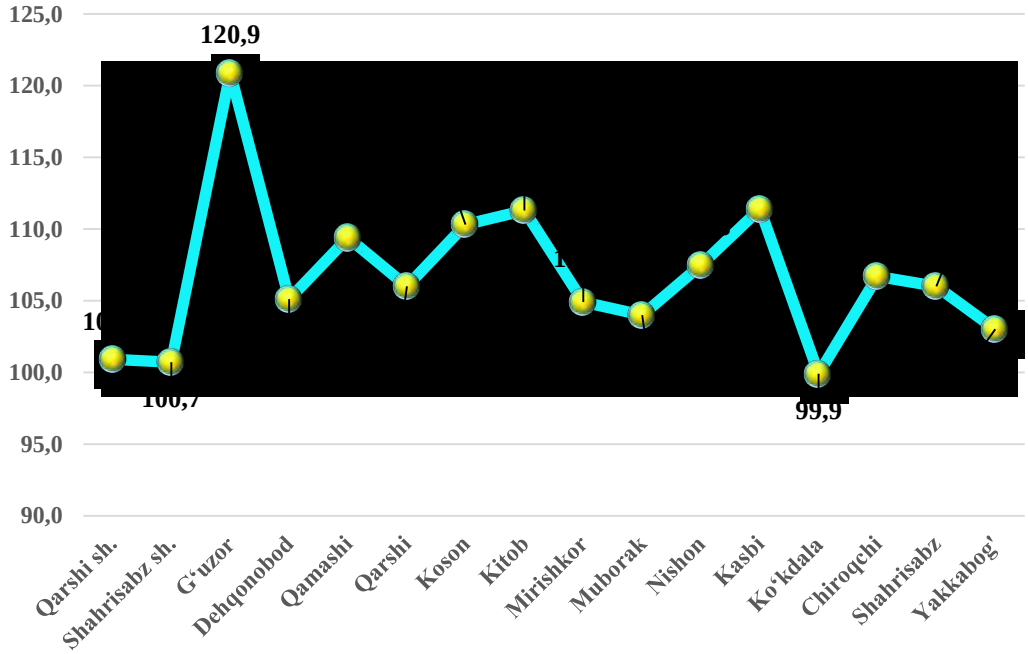

2022- yilning yanvar-iyun oylariga nisbatan savdo xizmatlarida eng yuqori o‘sish sur’ati G‘uzor (120,9 %), Kasbi (111,4 %) va Kitob tumanlarida (111,3 %) kuzatildi.

Eng kam o‘sish sur’ati Ko‘kdala (99,9 %) va Shahrisabz (100,7 %) qayd etildi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida shahar va tumanlar bo‘yicha savdo xizmatlari ulushi, *% da*

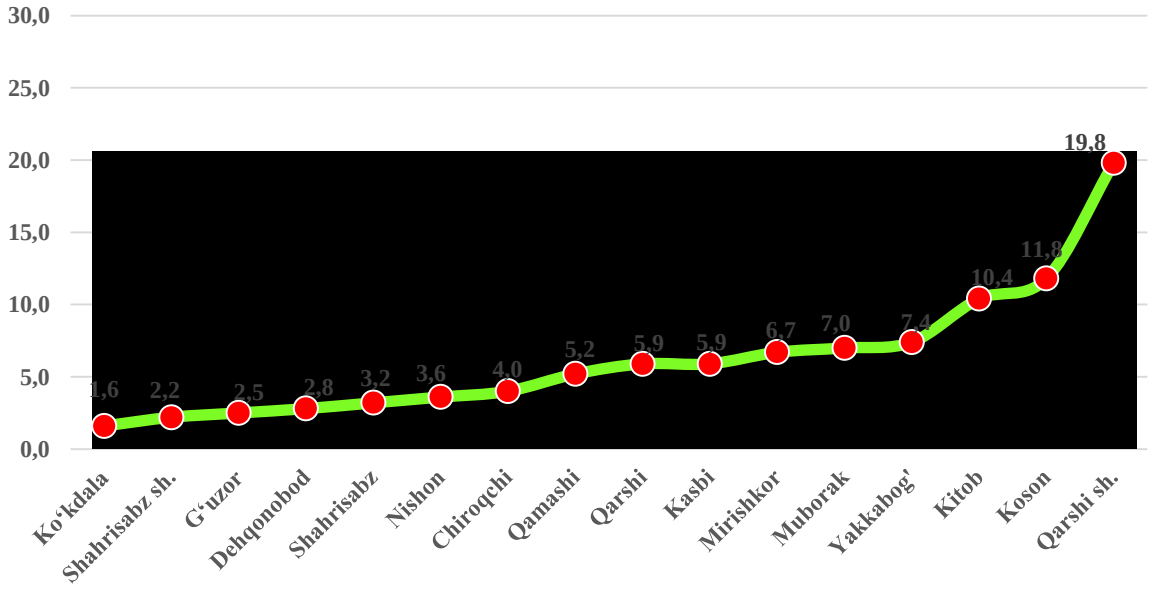

Savdo xizmatlari hajmida eng katta ulushni shahar va tumanlar o‘rtasida Qarshi shahri (19,8 %) va Koson (11,8%) tumanlari egallaydi.

Shahar va tumanlar o‘rtasida eng kam ulush Shahrisabz shahri (2,2 %) Ko‘kdala (1,6 %), tumanlariga to‘g‘ri keladi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida transport xizmatlari hajmi 1839,6 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. O‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘sish sur’ati 101,3 % ni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida shahar va tumanlar bo‘yicha transport xizmatlarining o‘sish sur’ati va hajmi

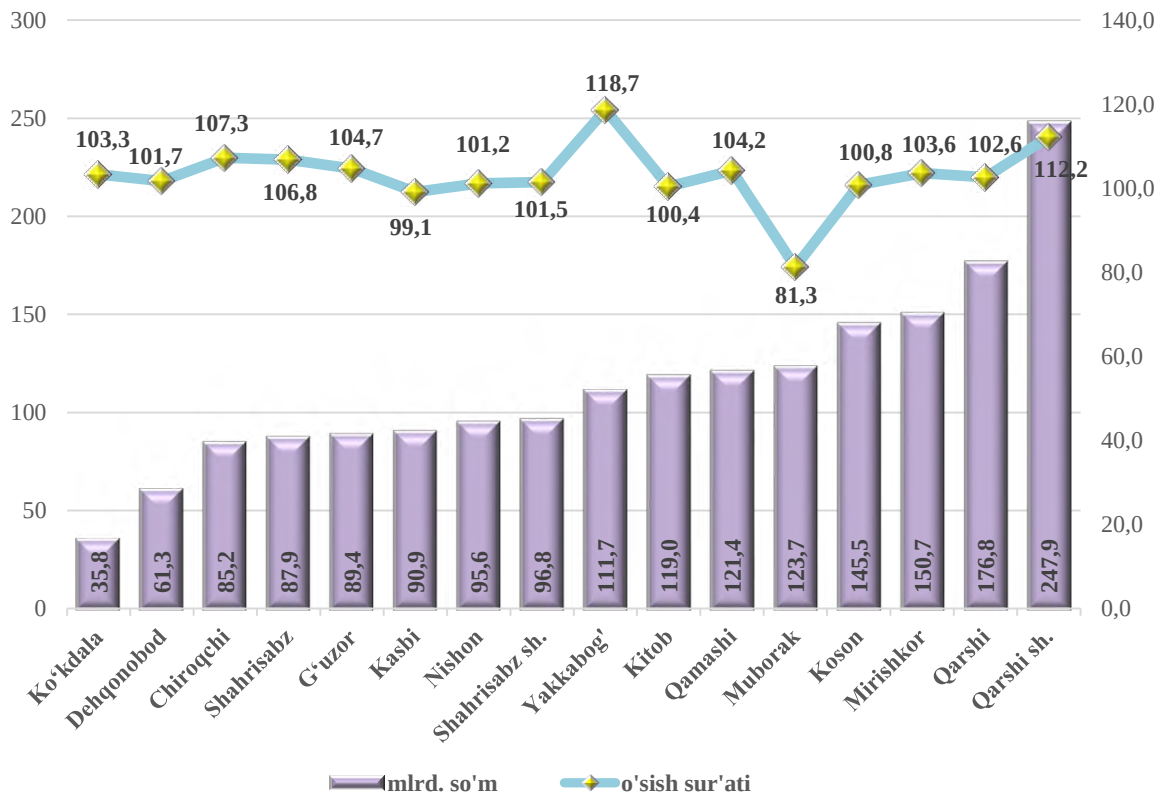

Transport xizmatlari hajmi bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Qarshi shahrida (247,9 mlrd. so‘m) va Qarshi tumanida (176,8 mlrd. so‘m) qayd etildi.

Transport xizmatlari hajmi bo‘yicha eng kichik ko‘rsatkich Ko‘kdala tumanida (35,8 mlrd. so‘m) qayd etildi.